

Istungidokument

B9-0206/2020

1.7.2020

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

liidu tervikliku poliitika kohta rahapesu ja terrorismi rahastamise
ärastamiseks – komisjoni tegevuskava ja muud viimase aja arengud
(2020/2686(RSP))

Gunnar Beck, Hélène Laporte, Herve Juvin, Marco Zanni
fraktsiooni ID nimel

B9-0206/2020

Euroopa Parlamendi resolutsioon liidu tervikliku poliitika kohta rahapesu ja terrorismi rahastamise ärahoidmiseks – komisjoni tegevuskava ja muud viimase aja arengud (2020/2686(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 7. mai 2020. aasta teatist tegevuskava kohta, mis käsitleb liidu terviklikku poliitikat rahapesu ja terrorismi rahastamise ärahoidmiseks (C(2020)2800),
 - võttes arvesse komisjoni vastust kirjalikule küsimusele E-002805/2019,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni 5. septembri 2019. aasta koosolekul antud komisjoni vastust valitsusväliste organisatsioonide uurimise kohta seoses rahapesu ja terrorismi rahastamisega,
 - võttes arvesse komisjoni 24. juuli 2019. aasta aruannet siseturgu mõjutavate ja piiriülese tegevusega seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamise kohta (COM(2019)0370),
 - võttes arvesse rahapesuvastase töökonna (FATF) 2015. aasta juunis avaldatud VIII soovitusel mittetulundusühingute kuritarvitamise tõkestamise kohta,
 - võttes arvesse vabatahtlike organisatsioonide eest vastutava Malta voliniku 2017. aasta aruannet,
 - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 18. detsembri 2018. aasta eriaruannet nr 35/2018 „Valitsusväliste organisatsioonide rakendatavate ELi vahendite läbipaistvuse tagamine nõuab suuremaid pingutusi“, milles palutakse ELil koostada valitsusväliste organisatsioonide/vabaühenduste õiguslik määratlus,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu Kohtu otsust kohtuasjas C-78/18: komisjon vs. Ungari¹,
 - võttes arvesse nõukogu ja komisjoni 8. juuli 2020. aasta avaldust liidu tervikliku poliitika kohta rahapesu ja terrorismi rahastamise ärahoidmiseks – komisjoni tegevuskava ja muud viimase aja arengud,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Amet (Europol) ja Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Amet (Eurojust) peavad rahapesuvastases raamistikus vabaühendusi ohustatud subjektideks, kuna need võivad olla vahendeid koguvate ja üle kandvate terroriorganisatsioonide kattevarjuks või siis olla õiguspärased ettevõtjad, kes kaudselt toetavad terroriorganisatsioonide eesmärke;
- B. arvestades, et Euroopa Liit on võtnud vastu ranged õigusaktid rahapesu ja terrorismi

¹ Euroopa Kohtu 18. juuni 2020. aasta otsus kohtuasjas, C-78/18: komisjon vs. Ungari, EKL 2020, lk 476.

rahastamise tõkestamiseks;

1. taunib asjaolu, et vabaühendused ei ole endiselt viienda rahapesuvastase direktiivi ega rahapesuvastase töökonna rahvusvaheliste normide kohaselt kohustatud isikud ning et nende kui pankade, juristide ja raamatupidajate klientide suhtes kohaldatakse vaid vähesel määral hoolsusmeetmeid, hoolimata Europoli ja Eurojusti järeldustest, mille kohaselt sellised organisatsioonid on rahapesuvastases raamistikus ohustatud subjektid;
2. väljendab muret majandus- ja rahanduskomisjonis 5. septembril 2019 esitatud komisjoni märkuste pärast, mille kohaselt „komisjon ei tahtnud jätta muljet, nagu tegeleksid sellised organisatsioonid ebaseadusliku tegevusega“, mis näib viitavat sellele, et reguleerivad ja järelevalveasutused kohtlevad neid organisatsioone soodsamalt ning et majandussubjekte, keda järelevalveasutused rahapesu tõkestamise raamistiku alusel juba kontrollivad, loetakse kuidagi kuritegelikeks; rõhutab, et sellist muljet oleks lihtne vältida, kui vabaühenduste suhtes kehtiks asjakohane rahapesu tõkestamise kord;
3. peab kahetsusväärseks, et Euroopa Liidu Kohus otsustas kohtuasjas C-78/18, et Ungari läbipaistvusnõuded vabaühendustele, mis oleksid võinud olla kasulikud vahendid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks, on vastuolus ELi õigusega; rõhutab, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 63 ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklites 7, 8 ja 12 sätestatud kapitali vaba liikumist ei tohiks tõlgendada viisil, mis hõlbustaks rahapesu; on hämmastunud Euroopa Kohtu arutluskäigust Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 65 lõike 1 punkti b tõlgendamisel, kus kohus leidis, et rahapesu ja terrorismi rahastamine iseenesest ei kujuta endast piisavalt tõsist ohtu ühiskonna põhivahenditele; peab kahetsusväärseks, et selline kohtuotsus kinnitab, nagu seisaksid vabaühendused seadusest kõrgemal;
4. tuletab meelde, et vabatahtlike organisatsioonide eest vastutava Malta voliniku 2017. aasta aruanne, mida toetab rahapesu tõkestamise meetmeid hindav eksperdikomitee (Moneyval), näitab selgelt, et mittetulundusorganisatsioonid on vastuvõtlikud rahapesule ja terrorismi rahastamisele, mis näib olevat vastuolus komisjoni väitega vastuses kirjalikule küsimusele E-002805/2019, et rahapesu ja terrorismi rahastamise ohu taset ja selliste organisatsioonide haavatavust peetakse „vähem oluliseks“;
5. nõuab tungivalt, et komisjon esitaks vabaühenduste ametliku määratluse, kuna sellise määratluse puudumine takistab püüdeid vabaühenduste läbipaistvust ja fisikaalvastutust tulemuslikult reguleerida;
6. tunneb heameelt komisjoni kavatsuse üle analüüsida, kas praeguseid rahapesu ja terrorismi rahastamise vastaseid eeskirju kohaldatakse piisavalt laia ringi eraettevõtjate suhtes, ning õppida liikmesriikide kogemustest; kahetseb, et ei võeta arvesse Ungari kogemust; kutsub komisjoni üles kaasama rahapesuvastase direktiivi kohaste kohustatud isikute määratlusse ka vabaühendused, kontrollima põhjalikult nende rahastamist ja kulutusi ning kehtestama kaugeleulatuvad läbipaistvusnõuded;
7. on veendunud, et vabaühendused peaksid järgima rahapesuvastase töökonna soovitusi terrorismi rahastamise tõkestamise kohta ning et liikmesriigid peavad läbi vaatama oma terrorismi rahastamise eesmärgil tõenäoliselt väärkasutatavaid üksusi, sealhulgas vabaühendusi käsitlevate õigus- ja haldusnormide asjakohasuse, nagu soovitas komisjoni rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ekspert Marco Letizi;

8. nõuab tungivalt, et komisjon ei teeks rahapesuvastaste eeskirjade arutamisel või koostamisel koostööd vabaihendustega, keda ei ole põhjalikult kontrollitud ning kes ei ole oma vahendite päritolu ja kulutuste kohta andmeid esitanud;
9. väljendab muret selle pärast, et 2021. aasta esimesse kvartalisse kavandatud seadusandliku ettepaneku vastuvõtmine rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse järelevalve kehtestamise kohta ELi tasandil vähendab veelgi riiklike järelevalveasutuste pädevust; on veendunud, et mõningate väheste riiklike järelevalveasutuste suutmatus rahapesu tõkestada ei õigusta kogu ELi hõlmavat pädevuse ülekandmist riiklikult tasandilt ELi tasandile; on hämmastunud, et praegu ELis hargneva riigivõla- ja panganduskriisi tingimustes kirjeldab komisjon ühtse järelevalvemehhanismi ja Ühtse Kriisilahendusnõukogu toimimist parimate tavadena; on vastu veel ühe ELi tasandi järelevalveasutuse moodustamisele; viitab sellele, et ELi õiguse kohaldamise suunised on rahapesu tõkestamise praktiliste meetmete ühtlustamise ülesande täitmiseks palju sobivamad;
10. rõhutab, et ELi loetelu suure riskiga kolmandatest riikidest, kelle rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korras esineb strateegilisi puudusi, ei ole usaldusväärne, ning rõhutab sellega seoses, et mitut rahapesuvastase töökonna soovitude kohaselt muret tekitavat riiki ei ole sellesse nimekirja kantud, oletatavasti tugeva poliitilise surve tõttu, samas kui sinna on lisatud riike, kes said positiivse hinnangu;
11. märgib, et hiljutiste uurimiste kohaselt kujutavad endast tõsist ohtu rahaülekandeteenused, mida sisserändajad sageli kasutavad raha saatmiseks oma koduriiki, kuna on tõendeid, et neid teenuseid kasutatakse rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil; märgib lisaks, et õiguskaitse allikad on teinud rahaülekandevõrgustike järelevalve eest vastutavatele ametiasutustele ettepaneku kasutada vabatahtlikkusel põhinevat nn pehmet lähenemisviisi, kuna neid ettevõtteid omavad ja kasutavad tavaliselt sisserändajate kogukonnad ning rangem lähenemisviis oleks võinud põhjustada süüdistusi rassismis ja diskrimineerimises;
12. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogule, nõukogule, komisjonile ja rahapesuvastasele töökonnale.